

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

6. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE I

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR
MØNTERGADE 22, MEZZANINEN, TELEFON: BYEN 3448
ANNONCEEKSPEDITION: DR. DAGMARS ALLÉ 22
VALBY — KØBENHAVN, TELEFON: VALBY 828 x

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL IUEL

I Anledning af Aarsskiftet overbragte Formanden HANS MAJESTÆT KONGEN Marineforeningens allerunderdanigste Lykønskning. Idet Hans Majestæt takkede for Lykønskningen, udtalte han Ønsket om, at det gode, gavnlige og landsomfattende Arbejde, som Marineforeningen hidtil havde udført, ogsaa maatte fortsættes med Held i det nye Aar.

MINDESMÆRKE PAA OLFERT FISCHERS GRAV

Redaktionen har modtaget følgende af Formanden for Sølojtnantselskabet, Primierløjtnant *C. Hammerich* til Marineforeningen indsendte Skrivelse:

Skærtorsdag den 2. April 1801 er en af Danmarkshistoriens største Hædersdage, fordi danske Mænd paa denne Dag uforsagt tog Kampen op mod Verdens største Søhelt, Admiral *Nelson*, som med en stor Overmagt angreb København og vilde paatvinge vort Fædreland sin Vilje. Sjælen i denne ulige Kamp var Chefen for den Linje af danske Blokskibe, som var opankret i Kongedyb, og hans Navn, *Olfert Fischer*, er kendt og æret af hver Dansk, høj eller lav, ung eller gammel, som elsker sit Land og dets Historie. Underligt nok henligger denne ædle Søhelts Grav ganske upaaagtet bag reformert Kirke i København. En simpel Gravsten angiver, at her hviler hans Fader og nogle Søkende, medens kun Kirkebogen udsiger, at han selv er begravet sammesteds efter sin Død i 1829.

Dette kan vi simpelthen ikke være bekendt. Sølojtnant-Selskabet har derfor foresat sig at søge at tilvejebringe et passende Gravmonument paa *Olfert Fischers* Grav, men da Selskabet mener, at de andre eksisterende Foreninger, som er knyttet til den danske Flaade, har et berettiget Krav paa at være med, fordi de repræsenterer de Klasser, som med uvisnelig Hæder deltog i Slaget paa Rheden, tillader det sig herved at henvende sig til Bestyrelsen for Marineforeningen med Forespørgsel om, hvorvidt den maatte ønske at opfordre sine Medlemmer til at yde Bidrag, smaa eller større, efter enhvers Lyst og Evne, men lige velkomne, til Opnaaelsen af det Formaal at tilvejebringe Midlerne til et passende Monument for Søhelten *Olfert Fischer* paa dennes Grav, et Monument, som paa Grund af Gravens Beliggenhed ønskes holdt i beskedne Former, og som derfor neppe vil kræve en større Sum, end at Marineforeningen i Forbindelse med Søofficersforeningen, Foreningen af Maskinkorpsets Embedsmænd og Ingeniørassistenter og Marinens Underofficersforening, hvem Henvendelse ligeledes er tilsendt, vil kunne tilvejebringe den uden at Offentlighedens Bistand paakaldes.

Til Sagens Fremme er der nedsat en Komité, bestaaende af Kontreadmiral *T. V. Garde*, Formand, Kommandør *Th. A. Topsøe-Jensen*, Kaptajn *N. Baron Juul-Brockdorff* og Premierløjtnant *K. K. von Lowzow*.

.....

Marineforeningens Bestyrelse kan paa det varmeste anbefale den her fremsatte Tanke og man opfordrer herved Medlemmerne til at indsende Bidrag, store eller smaa, til Foreningens Kontor. Til at indtræde i ovennævnte Komité er udpeget Hovedbestyrelsens Næstformand, Grosserer *K. L. E. Jensen*.

MINDESMÆRKE FOR TORDENSKJOLD

Redaktionen har fra Skovrider *H. Bojesen*, Silkeborg, modtaget følgende:

Den 12. November 1920 er det 200 Aar siden, Søhelten *Peter Tordenskjold* døde.

Der er rejst og rejses mange Mindesmærker for og Statuer af udmærkede Medborgere; Tordenskjold har ogsaa sit, nemlig en lille Statue i en Krog ved Holmens Kirke i København bag Mure og laaset Gitterport, maaske kun kendt af faa og saa beskeden og lidt iøjnefaldende paa det Sted, hvor den er anbragt, at den nødvendigvis maa være mindre paaagtet, end den djærve Søhelt og de mange, stolte Minder om hans Bedrifter har fortjent det. Hvor-naar Statuen er rejst og af hvem, ved jeg ikke; den lader sig maaske ikke flytte og vilde vel ogsaa være for diminutiv i større og friere Omgivelser.

Vil det ikke være en Opgave for Marineforeningen at søge rejst et andet og større Mindesmærke for Tordenskjold? En Statue vilde f. Eks. kunne anbringes frit og smukt i Langelinieanlægget paa Højen vest for Lystbaadehavnen, hvor han kunde se ud over det Vand, der var hans Element, og over mod Brødrefolket, med hvilket han stred saa mangen ridderlig Dyst.

Jeg tillader mig at citere Ernst v. d. Reckes Digt:

Han var en Helt saa kæk og stor
Som nogen paa den vide Jord
Og paa den blanke Bølge;
Hvor han med Kølen skar sit Spor,
Der maatte Sejren følge.

Kamp var hans Lyst og Tidsfordriv;
Og ingen Søn og ingen Viv
Fik Tid hans Navn at bære;
Kort som en Sang var kun hans Liv,
En Sang om Daad og Ære.

Men derfor har hans Folk ham kær
Og skal hans Navn og Heltefærd
Til sene Tider signe
Som en af dem, det finder værd
At lære af og ligne.

Redaktionen kan ganske give Indsenderens Tanke sin Tilslutning og henstiller, at den søges virkeliggjort ved at særligt interesserede Mænd indenfor Marineforeningen tager Sagen i deres Haand og efter Konference med Hovedbestyrelsen foretager de nødvendige Forarbejder, eventuelt ogsaa senere ved Henvendelse til Offentligheden om Støtte til Sagens Gennemførelse.

SKYTTE-LAVET

Den ekstraordinære Generalforsamling blev afholdt i Harmoniens Lokale med den paa den ordinære Generalforsamling vedtagne Dagsorden: Forandring af Lovenes § 4. Der var modt c. 50 Medlemmer. Næstformanden, Korttegnen *Lillie* takkede i Formandens Fraværelse Kammeraterne for talrigt Fremmøde og ønskede Forsamlingen et glædeligt Nytaar. Han foreslog dernæst Overretssagfører *Schoustrup* til Dirigent, og denne blev enstemmigt valgt. Dirigenten gjorde Rede for de Forhandlinger, som havde fundet Sted paa den ordinære Generalforsamling og udtalte, at der var principiel Enighed om, at man for at deltage i Præmieskydningerne skulde betale for et Antal Skydninger, 3 eller 4 à 1 Kr. Tobakshandler *Elwarth* foreslog 4 Skydninger. Lokomotivfører *Holm*, Chauffør *Torp* og Fiskehandler *Jensen-Skov* støttede dette Forslag. Bogholder *Hakon Petersen* var betænkelig ved at vedtage Forslaget.

Det vedtoges enstemmigt fra 1. Febr. d. A., at man for at kunne deltage i Præmieskydningerne skal have deltaget i 4 almindelige Skydninger eller i Mangel heraf betale 4 Kr. foruden Præmieskydningensinskuddet, eller Differencen mellem dette Beløb og allerede erlagte Skydepenge.

Efter Generalforsamlingen samledes man til et fornøjeligt Fællesmaaltid, og Timerne gik kun altfor hurtigt til Udskejningen Kl. 11.

PLET

Præmieskydningen i »Harmonien« d. 12. Januar forløb overordentlig vellykket. Der var modt c. 60 Kammerater. Det var en ualmindelig fin Skydning, der blev præsteret, og Kampen var haard om de mange værdifulde Præmier, som dels var udsat af Lavet og dels af rundhaandede, interesserede Kammerater. Efter Skydningen samledes man til Fællesspisning. Salen og Bordene var meget smukt dekoreret under Tegner *Winkels* Ledelse. Til Tonerne af Vald. Nielsens Orkester gik man til Bords. Efter at Formanden, Fabrikant *Johnsen*, havde budt Velkommen, blev der under meget Bifald afsunget en udmærket Sang af vor Kammerat *Hauch*, der ligeledes var Mester for den ved Stegen afsungne glimrende Foreningssang, hvori der blev givet mangt et gemytligt lille Hip til mangt og meget. Efter at Formanden, Fabrikant *Johnsen*, i en vel-formet lille Tale havde takket Skytterne for den flittige Træning og de udmærkede Resultater, denne havde frembragt, uddelte han Præmierne, assisteret af Næstformanden, Korttegnen *Lillie*, som med Kommandostemme raabte Numre og Navne op paa de heldige Skytter. 1. Præmie, Vandrepokalen og 1 Salonriffel i Foderal, tilfaldt Fabrikant *Schultz*, 2. Præmie, 1 pragtfuld Sølvpotageske, Korttegnen *Lillie*, og 3. Præmie, 1 meget smuk Sølv Ragoutske, Bogholder *Hakon Petersen*, men det vil blive for vidtløftigt at nævne alle de mange Præmietagere og Præmier — kun maa nævnes Præmien for den uheldigste Skytte, udsat af *Winkel*, 1 Præmiekort paa, men uden Ansvar for Følgerne af, 1 Stjernepilsner, at indtage i Restauratør *Julius Petersens* landskendte Restaurant.

Ved Bordet blev som sædvanligt holdt adskillige Taler. Af disse skal nævnes *Winkels* Tale for det tilstedeværende Medlem af Hovedbestyrelsen, Kaptajn *Ewald*, Fabrikant *Schultz's* vittige og morsomme Tale for Lavets Bestyrelse, o. m. fl. Ved Kaffen blev endelig sunget en af Fiskehandler *Jensen-Skov* skrevet Sang, der omhandlede flere af Kammeraternes mærkelige Foreteelser, og som gjorde megen Lykke. Efter Bordet samledes man ved Spillebordene eller man

fandt en hyggelig Krog, hvor gamle Minder om glade Dage blev opfriskede — kort sagt en overmaade vellykket og hyggelig Sammenkomst.

SØSTJERNEN

ODENSE-KREDSSEN

havde indbudt sine Medlemmer med Damer til en Aftenunderholdning med Tombola og Bal den 15. Januar i Industrialpalæet i Odense.

Aftenunderholdningen var en af de fyldigste og lodigste, som havde været budt i længere Tid, idet vor udmærkede Kammerat, Grosserer *Vald. Schou* fra København beredvillig var rejst herover for at holde et ganske udmærket og fængslende Foredrag med Lysbilleder om en Rejse, som han har foretaget gennem Indien. Hr. Schou forstod at holde sine Tilhørere fængslede i den Grad, at halvanden Time gik, uden at man anede noget derom, og man vilde knap tro sine Øjne, da Hr. Schou var færdig med Foredraget og man saa paa Uhret. Hr. Schou høstede sande Ovationer som Tak for Underholdningen. Derefter optraadte Koncertsanger *Kindberg Nielsen* og foredrog sine smukke og velsungne Sange; selvfølgelig nødtes han til at give Ekstranummer, før han fik Lov til at forlade Tribunen.

Overretssagfører *Schoustrup* (Formand for København-Kredsen) havde gjort os den Ære at ledsage Hr. Schou over til os, for at være en kærkommen Gæst iblandt os.

Efter Aftenunderholdningen begyndte Trækningen ved Tombolaen, og det varede kun en god halv Time, før det sidste Nummer var udtrukket og alle Gevinsterne var borte, og dette var heller intet Under, for Gevinsterne var næsten alle meget værdifulde, og de fleste skænkede af interesserede Medlemmer i Kredsen. Efter Tombolaen afholdtes Auktion over en Del Gaver, som var indkommet i 11te Time, og Buddene faldt rigeligt og raskt, saaledes at der vil blive en kærkommen Indtægt i Kredsen slunkne Kasse. Derefter begyndte Ballet, og baade de yngre og ældre hengav sig til Dansens Glæder indtil Kl. 1, dog var en Del Medlemmer bleven enige om at oprette et Smørrebrødsbord for at faa Lejlighed til at være vore Gæster paa lidt nærmere Hold, og en lille Time gik hermed i det allerbedste kammeratlige Samvær, som forøvrigt alle Tider kendetegner de gamle Marinere. Det siger sig selv, at der udbragtes en Del Skaaler ved Smørrebrødet, hvor de bedste Ønsker udtaltes baade for og af Gæsterne, men Kl. 1 maatte man desværre skilles, efter at de ca. 150 Tilstedeværende havde tilbragt en ganske udmærket og fornøjelig Aften.

C. B.

Til Medlemmer og Damer i Odense Kredsen!

Bestyrelsen benytter Lejligheden til herigennem at rette en varm og hjertelig Tak til alle, som ved Gaver af enhver Art hjalp os at gøre Aftenen saa indbringende som mulig, og Tak til alle Deltagerne, som købte Gaverne.

P. B. V.

BUCHGREITZ

FRA GRENAA-KREDSSEN

Lods A. Andersen, Aargang 1875, er bleven udnævnt til Dannebrogsmænd efter 43 Aars Tjeneste som Lods ved Statslodseriet i Grenaa.

NYE MEDLEMMER

Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse	Aarg. f. aftj. Værnepl.	Navn	Stilling	Adresse
1880	Andersen, Laurs	Skipper	Hadsund	1903	Jensen, J. Chr.	Skipper	Frederiks-
1916	Christensen, H. I. G.	Maskinmester	Vejle				havn
1896	Conradsen, H. F.	Lokomotivf.	Kbh.	1890	Jespersen, Erh. M.	Lokomotivf.	Kbh.
1916	Gerding, Aage	Maskinmester	Nykøbing F.	1885	Juul, Alb. Vict.	Lokomotivf.	Kbh.
1897-98	Hansen, Laurits	Gaardfæster	Fjeldholm pr. Gjerrild		Nagel	Styrmand	Aarhus
	Hansen, N.	Sømand	Grenaa Havn	1915	Nielsen, Jens Frd.	Lokomotivfyrb.	Kbh.
	Hansen, P.	Fiskeskipper	Grenaa		Norris, G. Eduard	Assistent	Kbh.
1916-17	Herløv, Aug. Osv.	Befragter	Kbh.	1882	Olsen, A. R. Møller	Lokomotivf.	Kbh.
1906	Holm, Hans T. J.	Ekspedient	Kbh.	1903	Poulsen, L.	Skipper	Grenaa
1908	Holmquist, Chr. Marius	Postbud	Kbh.		Rasmussen, Th.	Fiskeskipper	Grenaa
1878-79	Jansen, V. Aug.	Købmand	Kbh.	1903	Sørensen, Karl Thom.	Styrmand	Randers
1914	Jensen, Felix P. C.	Lokomotivfyrb.	Kbh.	1899	Sørensen, Søren	Skibsfører	Hadsund
1917-18	Jensen, Helge Nørregaard		Kbh.	1902	Tvilling, H.	Skipper	Skagen

DØDE: 1901 Restauratør Vilh. Petersen Kbh. 1877 Kaptajn Gross. Jens Svendsen, Kbh. Slagtermester S. Petersen, Grenaa.

DE BEFRIEDE SKIBE

Se, nu kommer vi fra Dokker og fra Havn,
vi er pudsede fra Skanse og til Stavn,
alle Grejerne er prøvet og paa Plads,
og nu rettes alle Ure og Kompas —
Hallo, høj! nu skal vi atter stævne bort,
nu er Havet, nu er Havet atter vort!

Det var snævret ind af Rædsler, skabt i Had,
af et Djævelskab, der skilte Søfolk ad,
fyldt med Edder og Førgift fra Helveds Pøl,
og vi lusked om med Døden under Køl;
men de Farer, som vi nu skal byde Trods,
er de evige, der kun forener os!

Det var hæsligt, dengang Verden kun var ond,
vi er Blodet, der skal gøre Verden sund,
vi skal hente Varer, født af fremmed Sol,
bringe Bud og Lægedom fra Pol til Pol,
hente Sundhed hjem og slette Nid og Nag,
vi skal hilse hver, der kipper med sit Flag.

Ud i Verden til en aaben, ærlig Kamp
stævner vi for Sejl, for Diesel og for Damp;
højt Antennen lytter lydhør fra sin Stang,
mens den summer os sin underlige Sang,
og den bringer os, hvor end vi stævner frem,
Bud fra Fædreland fra Venner og fra Hjem.

Det er sløvende at dvaske i en Havn,
man forfalder af at gøre ringe Gavn,
Skib og Skipper skæmmes lige begge to,
naar de tvinges til at holde sig i Ro.
Hallo, høj! nu skal vi atter stævne bort,
nu er Havet, nu er Havet atter vort!

(Skandinavisk Sø- og Handelstidende)

AXEL IUEL

RÆDSLERNERNE PAA HAVET

Efter den fire Aar lange, i sine Rædsler frygteligste af alle Verdenshistoriens Krige, meddeles der fra England, at henved 15000 Søfolk har tilsat Livet i Handelsflaadens Kamp mod Undervandsbaade og Miner. Man kommer ved at nævne dette Tal uvilkaarligt til først at tænke paa det Mod og den Tapperhed til at holde ud, som har kendetegnet Sømanden over al Verden, enten han nu hørte til de krigsførendes eller de neutrales Kreds. Kun en eneste søfarende Nations Søfolk har ikke haft Lejlighed til at smykke sig med disse Lavrbær, men har holdt sig til Handlinger fra Undervandsbaade. Alene denne Forskel vil efter Krigen vanskeliggøre det for de to Kategorier Sømænd at komme til Forstaaelse med hinanden, fordi den ene Kategori skabte de Rædsler, som den anden Kategori oplevede.

Et Par Eksempler paa de tragiske Episoder fortælles i engelske Blade.

En britisk Passagerdamper, som havde 217 Mands Besætning og 77 Passagerer, blev torpederet uden Varsel og krængede straks over til Styrbord. Fartøjerne blev sat i Vandet saa hurtigt som muligt, og Passagerer og Besætning forlod Skibet, medens Tyskeren sendte endnu en Torpedo mod Skibet. Undervandsbaaden kom derefter i Overfladen for at sige Godnat og forsvandt saa i Mørket.

En af Redningsbaadene var bleven beskadiget i Mørket ved Affiringen; den kom dog klar af Skibet, men Søerne slog stadig over den. Efter et Par Timers Forløb døde en af Passagererne, som nu blev vasket over Bord. Straks derefter døde en Kvinde, men hendes Datter støttede Liget, fordi hun troede Moderen stadig levede. En Time efter

døde ogsaa Datteren. Derefter døde en farvet Sømand, en Fyrbøder og en mandlig Passager, men da den Kvinde, som ledsagede ham, blev grebet af Hysteri, sagde man, at han kun var besvimet og beholdt hans Legeme i Baaden. Et Kvarter efter døde endnu en Fyrbøder. Først Kl. 9 næste Morgen blev Fartøjet bjærget.

Fra en anden britisk Dampers meddeles om en lignende forfærdelig Tur. Denne Dampers blev torpederet uden Varsel c. 320 Sømil fra Land. Dampersen sank en Mandag Aften og i Løbet af Natten blev den Baad, hvori første Styrmand havde Kommando, skilt fra de andre Fartøjer. Der var 31 Mennesker i Baaden, deriblandt 2 Kvinder og et 4-Maaneder gammelt Barn.

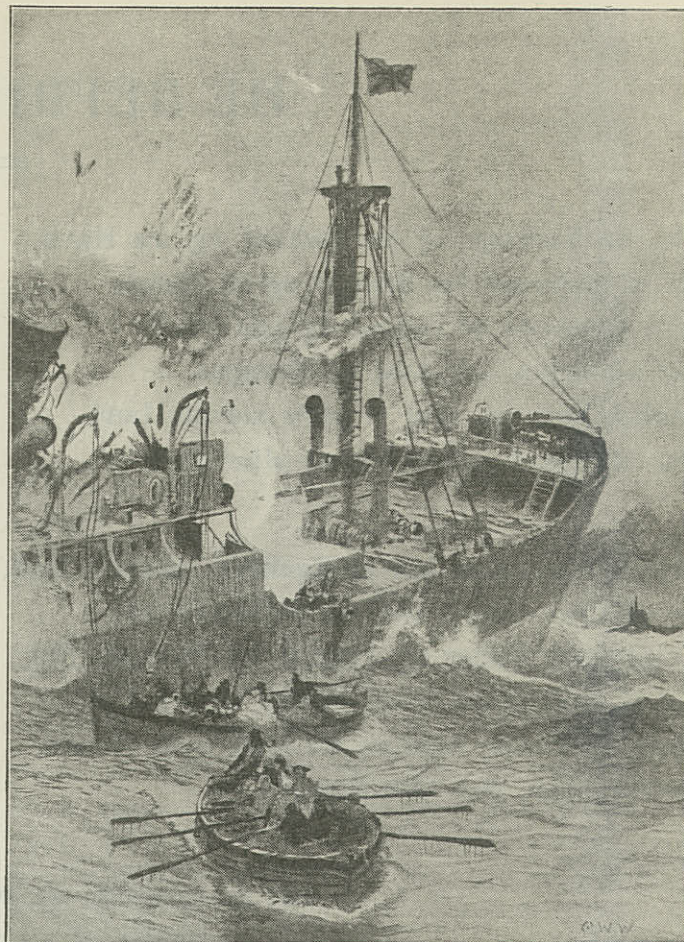
Om Tirsdagen maatte man bjærge Sejlene paa Grund af Vejret; man maatte holde Baaden op mod den vældige Sø ved Hjælp af et Drivanker og Aarerne. Saaledes gik Dagen, men om Natten mistedes Drivankret, hvorefter man surrede et Par Aarer sammen og benyttede disse som Drivanker.

I Løbet af Onsdagen blev Styrmanden gal og døde. Om Aftenen blev en anden Mand ogsaa gal og maatte bindes; han døde Torsdag Morgen, og før Aften døde endvidere en Passager. Samme Aften kom der hæftige Byger, men endelig om Fredagen blev Vejret mere moderat. Man led forfærdelig af Tørst, og i Dagens Løb døde en af Søfolkene. Lørdag Morgen fandtes en Fyrbøder og en Messedreng døde i Bunden af Baaden.

Om Lørdagen drev man omkring uden Sejl. Søndag sprang en Mand over Bord, og de Overlevende var nu altfor svage til at forsøge paa at redde ham. Det sidste Vand blev delt ud draabevis, og man forsøgte ogsaa at samle lidt Fugtighed i Bygerne. Man slikkede Aarerne og Træværket, som dog var altfor mættet med Salt. Tilsidst brækkede man Vandtønden op og slikkede den indvendig.

Søndag Aften døde en Dæksdreng. Endelig om Mandagen fik man Kl. 3 Em. Land i Sigte; først om Tirsdagen var man i Nærheden deraf, men alle var nu saa udmattede, at man ikke turde forsøge en Landsætning. Der kom da heldigvis nogle Fiskerfartøjer til, som slæbte Baaden ind. Her døde en Mand, da man bar ham i Land, og 2 andre Folk blev vanvittige og vilde ikke forlade Fartøjet.

Fjorten Dage efter døde endnu en Mand paa Hospitalet; her bukkede endelig Barnet under efter at have overstaaet alle Rædslerne paa den frygtelige Rejse.

Der skal et tappert Sømandshjerte til for atter at gaa til Søs efter saadanne Rejser, og det er dog sket med mangfoldige Søfolk. Handelsflaadens Skibe skulde skaffe Landet Forsyninger, det var lige saa nødvendigt at skaffe Bemanning til Skibene som at faa Folk til Vestfronten, til Ammunitionsværkstederne eller til den vigtigste Post af alle, Bemanningen af »The Grand Fleet«.

C. I. H. SPEERSCHNEIDER
Kaptajn

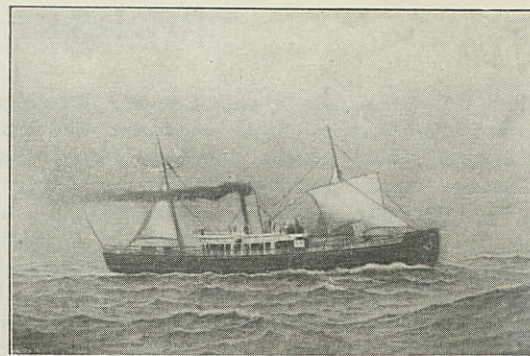

NAGASAKI

Formiddagens Eksercits er til Ende, Frokosten indtaget og Middagsstundens rolige Time frister nu til en lille Middagslur, inden der tages fat paa Eftermiddagens Øvelser. Men Sønnen vil ikke rigtig indfinde sig, Tankerne vanker viden om, snart hid, snart did, til de tilsidst henter gamle Minder frem fra de store Have og fjerne Lande — — —

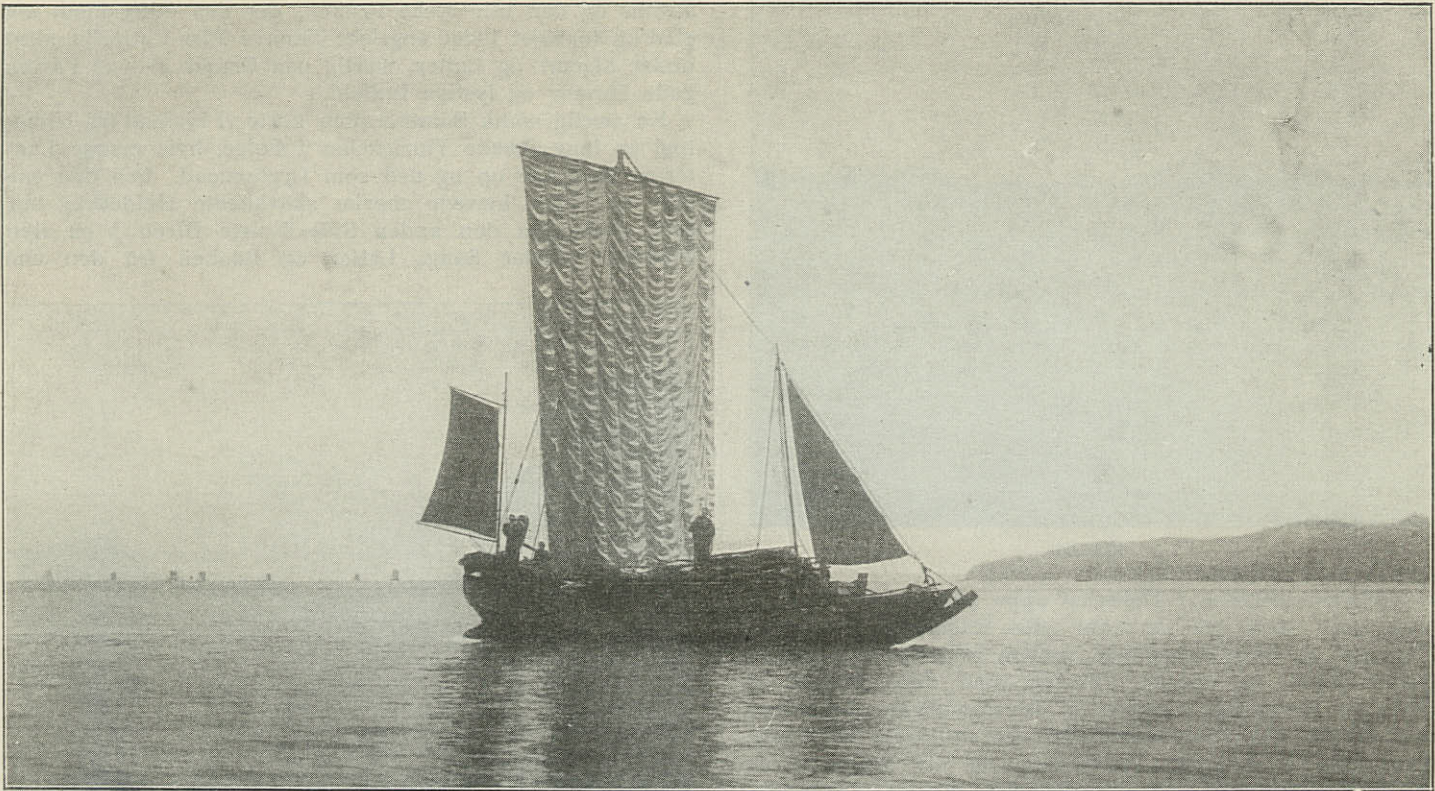
Det var en herlig Sommermorgen, da vi første Gang saa Japan dukke op af Havet, først nøgne Smaaskær, senere større bevoksede Øer. Det gløder i Havet bag dem og rødglødende stiger Solen op over Horizonten og kaster sine gyldne Straaler vifteformigt op i Himmelkuglen, der hvælver sig over det blaa Hav. Der er ingen Tvivl om, at det er Japan, vi støvner imod. Vi — hvilket betyder os, der var om Bord i den russiske Isbryder »Nadeshnij«, hvis Beretigelse til at omtales her laa i, at den undér Dannebrog havde gjort Rejsen herud til Østen, ført af daværende Premierløjtnant T. V. Garde — vi havde været gennembagt af Tropesolens lodrette Straaler paa Ceylon, i Singapore, Hongkong og Canton, havde passeret Formosa-Strædet om Natten, da det laa oplyst i en elektrisk, fosforiserende Illumination af et glimrende Morilds-Fyrværkeri, som vi dog

ikke havde faaet Tid til at nyde med den rette Andagt, thi der laa Hundreder af kinesiske Fiskerdjunker i Far-

Nadeshnij

vandet, alle uden Lanterner, og det var saa vanskeligt at komme af Vejen for dem, da alt som bekendt er bagvendt i Kina. Masterne hældede hver sin Vej og Sejlene stod

Japansk Djunk

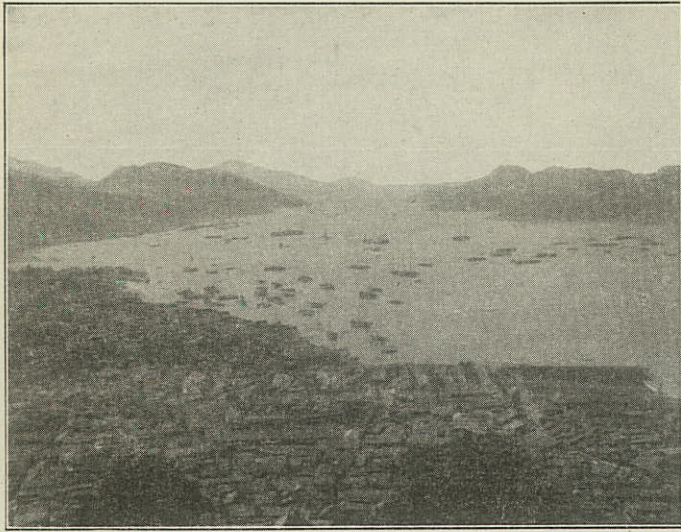
bagvendt, Agterenden var paa middelalderlig Vis høj, Forenden ganske lav, saa vi maatte virkelig holde Ørene stive, Øjnene paa Stilke og Tungen midt i Munden for at gaa klar af dem, navnlig da Morilden med et forsvandt, og det gule Havs Taage kom rullende og gennemsnede vore af Tropevarmen forvante, kuldkære Kroppe. Men nu nød vi den friske Sommermorgen med den for os mere passende Temperatur, medens vi stod ind mod det forjættede Land Japan. Langt ude om Bagbord skimtedes nu en større, skovbevokset Ø; med Hovedet i Kortet fandt vi dens Navn — Tsushima — et Navn, vi ikke før havde skænket nogen Tanke, og som atter hurtig smuttede ud af den Hjerne-celle, hvis Funktion det er at gemme paa den Slags Navne, indtil den et Par Aarstid efter fik Navnet banket fast i sig med 3 Tommers Søn. En Deling japanske Torpedobaade omsvæmmede os paa Vejen ind gennem den pragtfulde Nagasaki Fjord, undrende sig over vort aparte buttede Isbryder-Fysiognomi. Snart raslede Ankret ned i Nagasaki Fjordens Dyb, hvor det blev liggende i samfulde 14 Dage, medens Skibet gennemgik en større Overhaling i alle Ender og Kanter for at kunne være ganske uden Plet og Lyde, naar det i Wladiwostock skulde gennemgaa Russerkommissionens strenge Kritik.

Hvilket herligt Liv i disse sollyse 14 Dage, fyldte med al Japans Trylleri og Farvepragt, dem man nu paa denne graa Vinterdag under den ensformige Vagttjeneste i Regn og Slud tænker sig tilbage til med alle disse Dages stadig vekslende nye Oplevelser og Indtryk. Om det saa var selveste Vagtdagen om Bord, var den fuld af Tillokkelser og alle Slags interessante Smaabegivenheder. Man blev ikke træt af at se det myldrende Liv paa Fjorden med Orlogsskibe af alle Nationer, hvorfra Kikkerterne jævnlige rettedes mod os, hvilket ofte resulterede i et for os meget bærende Besøg med tilhørende Indbydelse, Handels- og Passager-Dampere af alle Størrelser og Arter, hvis stadig gaaende Dampspil fyldte Reden med Livets travle Musik, Sejlskibe, store og smaa, japanske Djunker med Sejl i Portièrefaçon samt vrikkende Sampaner i myldrende Tal. Indenbords var der ogsaa Liv og Lyst. Her falbødes mer eller mindre pragtfulde japanske Smaasager af alle Slags, saasom Frimærker og Tændstikker, Kager og Frugter, Lak og Cloi-

sonné, Straafløtninger, Silkebroderier, Vaaben og mange andre Japaneserier. Efter den gamle, velkendte Kamp om Reducering til Fjerdedelen af den oprindelige Pris, en Kamp, der ofte i flere Timer udspilledes under største Ligegyldighed i Miner, men med brændende Begærlighed i Sjælen, endte man som oftest med at tvinges til at købe noget, man bagefter opdagede, at have kunnet faa langt bedre og billigere i Land. Første Styrmand var vor mest fremragende Handelsmand, derfor maatte han ogsaa finde sig i at blive rædsomt haanet for sine fortrinlige og dog utrolig billige Manillacigarer, hvis Indlæg, da øverste Lag var røget, glødede saa underligt uden at trække, det var nemlig tjæret Skibmandsgarn. — Det var morsomt at se de japanske Haandværkere arbejde og betragte deres Maaltider, og især de smaa sorte Japaneserinder med Kul i Kurve paa Nakken under ustandselig Pludren og Latter løbe op og ned ad Sledsker fra Kulprammene og hælde Kurvenes diminutive Indhold ned i Kulkassernes sorte Dyb, trods Kulstøvet altid gratiøse og pudsige som smaa Kattékillinge.

Nagasaki, dens Folkeliv og Omegn blev der god Lejlighed til at bese. Vort første Bekendtskab var *Søren Madsen* og hans Frue. Søren var Klerk for et Skibshandlerfirma, der havde vort Landsmandskab med Søren at takke for, at det blev vor Leverandør. Søren inviterede os hjem, hvorved vi fik Lejlighed til at gøre Fruens Bekendtskab. Fru Madsen havde sortlakerede Fortænder og afbarberede Øjenbryn, som enhver god japanesisk Hustru, der ikke vil lede andre i Fristelse ved at se altfor charmerende ud, men hun viste sig iøvrigt ikke at være nogen dueblad Egtamage, da Søren vilde traktere med Whisky; dog ikke uden Grund, thi Søren havde den Egenskab at se lidt vel rigeligt med Slinger i Haven, naar Svagheden kom over ham, og hvad der var den gæve Sørens Akilleshæl, det saas tydeligt paa hans Næse, der harmonerede saa godt med Nagasakis skønne Farverigdom.

Snart turede vi omkring i Byen for at »shoppe« i de smaa med lækre Straamaatter belagte Butikker til vore Yinrikshaer var fuldt lastede med Cloisonné, Porcelain- og Laksager, thi vi fik hurtigt et kraftigt Anfald af den ellers paa den Tid ukendte Hamstringsyge; snart nød vi

Nagasaki

vor Eftermiddagsthe i Thehuset oppe paa Suwa Templets Høj, hvor man ser ud over alle Nagasakis graabrune Tagrygge og røde Tempeltage mellem svajende, lysegrønne Bambustræer og udover Fjorden med dens Mylder af Skibe og Sampaner, omgivet af de skovklædte Højdedrag med de fra alle japanske Billeder saa velkendte knudrede, ejendommeligt formede Fyrretræer; og ved Siden af os sidder knælende den lille spragletklædte Musme, der bragte os The og Kager. Nu ler hun og pludrer løs paa sit japansk-engelske og stryger os kærtegnende over Nakken. Naar Mørket faldt paa, vandrede vi ofte om à la Pierre Loti med smaa farvede Papirslanterner i Haanden og betragtede Folkelivet ved Aften, naar Gaderne fyldtes af leende, glade Japanesere, næsten alle med spraglede Lanterner paa smaa Stokke i Hænderne, flere dog klimprende paa forskellige Slags Strengeløse, syngende for os højst ejendommelige Sange, sikkert nok alle til den elskedes Pris, thi oftest viste den elskede sig som en spraglet Sommerfugl, fint hvidmalet i Ansigtet med de skæve Øjne, den lille kirsebær-røde Mund og det olieglatte sorte Silkehaar kunstfærdigt prydet med Blomster og Naale.

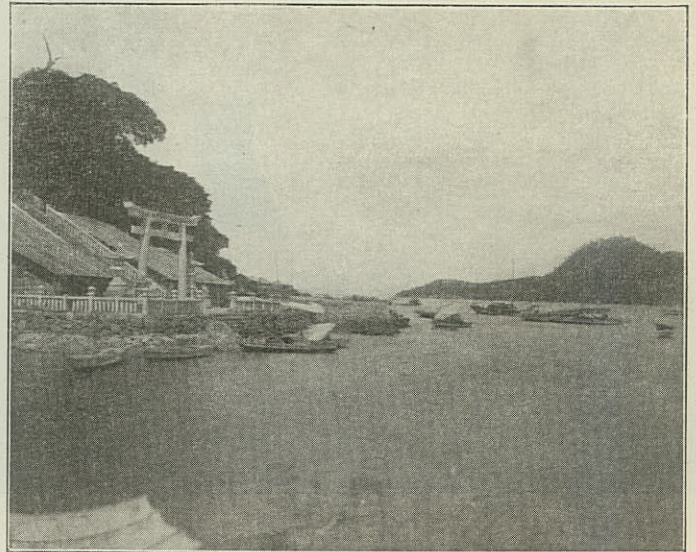
Under hele vort Ophold i Nagasaki nød vi daglig godt af den danske Telegraf-Familie Jordans elskværdige og hyggelige Gæstfrihed i deres udpræget danske Hjem, hvor vi tilbragte de fleste Aftener. Snart var vi paa Udflugt med deres dannebrogsmalede Sampan til Sembon, hvor Store Nordiskes Depot ligger ved Nagasaki Fjorden; snart for vi af Sted i lette Yinrickshas op i Skovene til et andet særlig smukt Udsigtspunkt, hvor Aftenstunden fløj hastig af Sted i Selskab med dem, den unge franske Mademoiselle

Thehus Suwa Templets Have

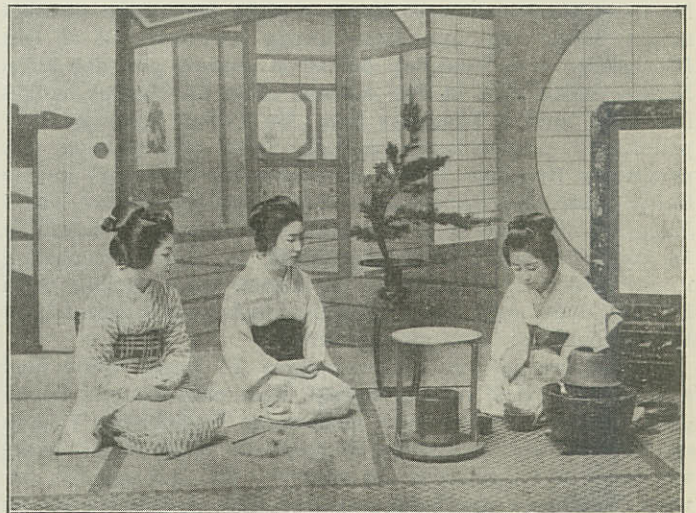
Jeanne og den lille tyske Frøken, der den Gang fandt sig glad og fornøjet i det engelske Tilnavn Miss Butterfly, altid under Skæmt og Latter, særlig paa Grund af vor Førers gode Humør og lystige Indfald.

En særlig smuk Sommeraften kørte vi hjemad fra Himotogi en lang Række Yinrickshas i Følge, hvis mange Lanterner hoppede op og ned som Lygtemænd. Paa den ene Side af Vejen hævede mørke skovklædte Højdedrag sig, dybt nede paa den anden Side bruste Elven i en dyb Floddal. Under Sang, Latter og Raaben fra den ene

Shimonoseki-Strædet, Indløbet til Indlandsøen

Yinsicksha til den anden gik det altfor hurtigt hjemad. Vi fandt da ogsaa tilsidst Yinrickshaerne for uselskabelige og hoppede ud, da vi kom til en lille landlig Hytte, udenfor hvilken stod et dampende Badekar, hvori en japansk Bonde kogte sin gule Krop i hedt Vand, der næsten vilde have slaet os andre ihjel, medens han nu tillige med to smaa japanske Bondepiger morede sig kosteligt over vort store Selskab og vore for ham uforstaaelige lystige Bemærk-

Musmeer paa Visit

ninger. — Rundt om os for Ildfluer som smaa Stjernesked gennem Luften, og da Mademoiselle Jeanne ønskede at faa en saadan fat og udlovede en god Belønning for den første Ildflue, fløj hele Selskabet af Sted paa Ildfluejagt, men Ildfluerne var os for hurtige i Flugten; dog takket være en lys Idé fik jeg min adrætte Rickshamand og hans paddehattelignende Hat til Hjælp. Han forstod Kunsten og snart var jeg, ubemærket af de øvrige, der intetanende og ivrige for omkring, i Besiddelse af en af disse pragtfulde lysende Insekter, der straaledede som en lille grønlig,

elektrisk Lampe, og lagde nu med Stolthed, skønt egentlig kun smykket med laante Fjer fra Rickshamanden, den glødende Ildflue for Mademoiselle Jeannes smaa Fødder, og Jeannes Belønning — — —

Nu pibes der »Skej ud overalt«, thi Middagsstunden er til Ende, Hornet blæser til »Fritstaaende Øvelser«. Der inde i den korte Vinterdags graa Regndis skimtes Konturerne af den lille Ø i Store Bælt, som vi nu har set paa i 4 lange Aar; ja, bevares denne lille Ø er ogsaa et smukt Sted paa en smuk Sommerdag, og den er en Del

Bønder, der tærsker Ris

Budhaist-Templet og Gade i Nagasaki. I Forgrunden Yinriksha-Holdeplads

af vort gamle Fædreland, i hvis Farvandes Bevogtning man med Glæde deltager, men — Nagasakis Tillokkelser findes nu alligevel ikke paa eller ved denne lille Ø. Den dystre Tid, hvori vi lever, den kræver saa mangt et Offer, den kræver ogsaa en stor Resignation blandt mange unge om Bord, der med Udlængsel i Blodet og Trang til at se de store Have gærne vil genopleve Minder derude fra det fjerne eller skabe Minder til kommende Tider, men — ils sont passés, ses jours de fêtes. S. V. HANSEN

AMERIKANSK SKIBSFART

Paa Grund af den store Forøgelse af De forenede Staters Handelsflaade, finder der nu Drøftelser Sted med Hensyn til de Former, hvorunder Handelsflaaden skal virke. Man har udsendt Spørgeskema til 150 af de største Rederier i Landet for at faa Klarhed over de Forandringer, der er nødvendige for at møde Konkurrencen efter Krigen. Af Svarene fremgaar, at man overalt anbefaler at tage Storbritanniens Skibsfart som Model, fordi dette Land før Krigen havde over 60 % af Verdensflaaden under sin Kontrol, og i Aarhundreder havde været det førende Land paa Skibsfartens Omraade. Man gjorde opmærksom paa, at de britiske Love ikke var bleven til uden efter meget omhyggelige Undersøgelser af tekniske Kræfter og af Mænd, der ikke var afhængige af politiske Hensyn.

Som positivt Forslag fremtræder Kravet om, saa snart som muligt efter Krigen, at samle alle søfarende Nationer under fælles Overenskomster, der skal være gældende for alle Operationer af Skibe, beskæftiget i international Fart.

Som Svar paa de Spørgsmaal, der blev stillet den amerikanske Skibsfartsverden angaaende den hensigtsmæssigste Størrelse paa Skibe i udenrigsk Fart, har man opstillet fire forskellige Klasser af Skibe og ansat Tonnagestørrelsen for hver af disse Klasser, som er følgende: 1) Tankdamper til Transport af Olier, 2) Skibe til korte Rejser, som f. Eks. til Vestindien, Mellemamerika etc., 3) Skibe, der laster Kul etc. samt 4) Skibe til lange, oversøiske Rejser.

Med Hensyn til Tankdampere varierede Størrelsen mellem 8500 og 15,000 Tons, medens dog de fleste ansaa Skibe mellem 10,000 og 12,000 Tons for den hensigtsmæssigste.

For Skibe til korte Rejser ansaa 5—6000 Tons Skibe for de formaaltstjenlige, baade af Hensyn til Rejsens ringere Varighed, og af Hensyn til Havnene, der i Almindelighed ikke er beregnet paa større Dampere.

Der var Enighed om, at enkeltdeks Skibe for Ladninger som Kul og lignende ikke burde overstige 5500 Tons; 5000 Tons ansaa dog for den mest passende Størrelse.

Til den fjerde Kategori, Skibe til de lange, oversøiske Rejser, henregnes ikke de store Passagerdampere, som gaar deres egen mægtige Udvikling i Møde. Ellers er denne Kategori delt i 2, nemlig Atlanterhavs- og Pacifikfart. Medens den fordelagtigste Størrelse for Atlanterhavsdamperne anføres at være omkring 10,000 Tons Dødvægt, er den for Pacifikdamperne sat en Del højere, nemlig ca. 12,000 Tons Dødvægt paa Grund af den betydelig længere Rejse over Stillehavet.

Mærkelig er det, at Udgiften ved Driften af større Skibe er saa forholdsvis langt ringere end ved mindre, og dette gælder i Særdeleshed for britiske Skibe. Engelske Skibe paa 10,000 à 12,000 Tons kan drives lige saa økonomisk som Skibe paa 5000 Tons, Brændselsudgiften undtaget, medens amerikanske Skibe af omtalte Størrelse har en yderligere Udgift af henvend 10 % paa Grund af amerikanske Love og Regulativer. Det siger sig selv, at Amerikas Handelsflaade under saadanne Forhold ikke kan staa sig i Konkurrencen, og Spørgsmaalet bliver derfor nu optaget til Forhandling i De forenede Staters Skibsfarts-Departement.

Mellem mange andre Forslag kan nævnes Kravet om, at Sømandsloven ændres eller midlertidig suspenderes, indtil der kan vedtages en Lov, som er i Overensstemmelse med de Krav, der opstilles af de amerikanske Rederkredse, hvor man er klar over, at kun ad denne Vej vil det være mulig for Nationen at vinde med i det internationale Kapløb.

Marin.

FINLANDS FLAG

Ifølge officiel Meddelelse er det finske Statsflag rektangulært med ultramarinblaat Kors paa hvid Bund. Korset deler Flaget i fire retvinklede, lige høje Felter. I Korsets Midte er Finlands Vaaben anbragt.

Søfarts- og Handelsflaget er som Statsflaget, men uden Vaaben. Orlogsflaget er som Statsflaget, men forsynet med tre Splitter. Som Kommandotegn kan Orlogsflaget være forsynet med særlige Mærker.

Lods-, Told- og Postflaget er Søfarts- og Handelsflaget med følgende Mærker i det øverste hvide Felt ved Stangen.

Lodsflaget: et sort Rat omkring Finlands Vaaben.

Postflaget: to gule Posthorn med sort Kant over Kors.

Toldflaget: Finlands Vaaben mellem to sorte Merkurstave, der skræner hinanden.

S—r.

PAA KRYDSTOGT I ØSTERSØEN

FOR 300 AAR SIDEN

Onsdag d. 30. Maj 1611 — det Aar, da Kalmarkrigen udbrød — løb Hr. *Mogens Ulfeld* til Selsø, Rigens Admiral, ud fra København med en Flaade paa 17 Fartøjer, hvoriblandt »Gedeon« (Flagskib), »St. Anna« (Viceadmiral *Herluf Daa*), »Justitia«, »Victor«, »Rafael«, »Crocodil«, »Jonas«, »Leopard«, »Enhjørningen«, »Markatten«, »Røde Løve«, »Forlaaren Søn« m. fl. Flaadens Opgave var at holde Østersøen ryddelig, afskære Sverrig fra Forbindelse med andre Lande og derved hindre Tilførsel af fremmede Hjælpetropper og Krigsfornödenheder.

Kong Christian d. 4de havde medgivet Ulfeld en »Skibs-Article for den danske Flode«, blandt hvis Bestemmelser og Paragrafer adskillige genfindes i »Kong Friderich den Femtes Søe-Krigs-Artikels-Brev, dateret 8 Januarii 1752«, som Kong Frederik udstedte »da det i Almindelighed er fornødent, at enhver om sit Embede og de ham derudi paaliggende Pligter nøie er underrettet, samt vidende om, hvad Belønning han kan glæde sig ved, naar han samme efterkommer, og hvad Straf han kan frygte for, naar han mod samme handler eller dem efterlader«.

I Christian d. 4des Skibs-Artikel fandtes saaledes de almindelige Troskabs- og Lydighedsbestemmelser, Regler for Orden og Bepising m. m. Saaledes skulde »hver 40de Mand lade sig nøie med en Tønde Øl om Dagen og ikke mere«. Skældsord og Slagsmaal var forbudt, og var Folkene utilfredse med Kosten, maatte de ikke overfalde »Kokken og Kieldersvenden med uqvems Ord«; gjorde de det alligevel, skulde de straffes under Kølen.

Under Maaltidet var det forbudt »at tage mere for sig end han gider opæde«, og tog en Mand noget med sig fra Bordet, skulde han »straffes til Masten«. Samme Straf vilde være at eksekvere overfor dem, der svor, bandte, bespottede eller »skienkte over Borde«, saa og den der spildte Mad eller Øl; men hvo som kastede Mad eller Fetalie over Borde, vilde være at straffe under Kølen.

Samme Straf overgik ifølge § 25 dem, der slog hinanden »Pust eller Næve-Hug inden Skibsborde«, medens de, der kaldte hinanden »Hore-Søn eller anden uqvems Ord«, straffedes til Masten. Og hvis nogen drog »Sverd eller Kniv mod hverandre inden Skibsborde«, da skulde »hans Haand igennemstikkes til Masten og (han) selv rive Haanden ud«. Endnu mere raffineret var dog Straffen for at sla en Mand ihjel inden Borde; saa skulde nemlig den levende »bindes ved den døde, og kastes saa baade sammen over Borde«.

I §§ 41—42 omhandles sanitære Forhold. »Ingen, som Pokker eller andre onde Saar haver, skal komme paa Hemmeligheden. Ikke skal heller nogen urenige noget Skibs-Redskab, Skyt eller andet. Hvo det gjør, straffes under

Kølen. Sammeledes hvo onde Saar haver eller Bulder, skal være forpligt at give sig tilkiende under den samme Straf«.

Endelig gives udførlige Bestemmelser for Deling af gjort Bytte paa Togtet, hvoraf ses, at Kongen forbeholdt sig Broderparten. — —

Flaaden afgik som nævnt d. 30. Maj, passerede Bornholm Dagen efter, satte Kursen mod Gulland, fik d. 2. Juni Øland i Sigte og holdt saa gaaende i Søen til d. 6., da man fik Kurland i Sigte; om Eftermiddagen blev »Markatten« sendt med Breve til »de svenske«, og Dagen efter kom »Nachtergalen« med Tidender fra Svenskerne og efterfulgtes mod Aften af en svensk Flaade paa »10 passelige Skibe«. Ulfeld løb nu op gennem den svenske Flaade, der salutede for de danske Skibe; disse skød nu ogsaa det danske Løsen og saaledes udveksledes der Høflighedsbeviser i rigt Maal.

Efter et fire Dages Ophold ved Riga stod Flaaden atter til Søs, efter at Ulfeld havde erfaret af en Hollænder, at han havde fornummet nogle af de svenske Skibe, som løbe ad de svenske Skier«; med Flaaden fulgte en hollandsk Eskadre paa 24 Skibe. Den 14. om Morgen fik man ogsaa Øje paa den svenske Flaade — den samme, Ulfeld havde stødt paa nogle Dage for — og efter at have holdt Søen i 14 Dage stod Flaaden ned mod Nexø; undervejs havde man optaget en hollandsk Skipper, hvis Fartøj, der var lastet med 84 Læster Tjære, Svenskerne havde kapret under Kurland.

Efter at have haft Station udfor Hammershus Slot til Begyndelsen af August blev Ulfelds Flaade forøget med en anden dansk Flaade paa 12 Skibe under Admiral *Godske Lindenovs* Kommando. Med den samlede Eskadre afgik Ulfeld saa d. 7. August til Kurland, hjalp hollandske Skibe igennem til Riga, mødte 8 svenske Krigsskibe under Ronøen, hvorefter de to Flaader paany salutede hinanden hjerteligt. Der blev nu holdt Gæstebud skiftevis hos den svenske og danske Admiral; hos denne sidste blev Svenskerne »sønderlige vel tracterede udi alle Maader, baade med Trometer, Instrumentister og med Skyden den gandske Dag igiennem, saa de blev beviist stor Ære«.

Den 14. August opstod et Herrens Vejr. Vanter fløj og Ankre og Storbæde blev revet væk af Storm og Strøm; ogsaa Svenskerne havde Tab paa deres Skibe baade af Ankre, Bæde og Master. Og først d. 29. August slap Flaaden fri af Uvejret, efter at den havde ligget og hugget under Øsel paa 4—5 Favne Vand og »Skibet stak 10 Alne«.

Den 3. September afgik Ulfeld med Flaaden fra Bornholm uden at have været i Combat og ankom den 6. til København.

EDWARD SPØRE

AGITÉR

for

Tilgang til Marineforeningen.